

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
Academic Leadership of School Administrators Affecting the
Operations of Professional Learning Community in Schools
under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office

¹กานติมา กานดา

Kantima Kanda

²ธีรวิทย์ ธาดาทันติโชค

Theerawoot Thadatontichok

³พิชญญา ยืนยาว

Pitchayapa Yuenyaw

คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

¹Corresponding Author, Email: kantima.kanda@gmail.com

Received February 16, 2023; Revised February 27, 2023; Accepted: March 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 303 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาสมรรถนะครู ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามลำดับ 2) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ และการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม ตามลำดับ และ 3) ภาวะผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (X_3) และการพัฒนาสมรรถนะครู (X_4) ส่งผลต่อการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 67.60 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 2.58 + 0.62 (X_3) + 0.21 (X_4)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; วิชาชีพของครู

Abstract

The purposes of this study were to study: 1) the academic leadership of school administrators; 2) the operation of the professional learning community in schools; 3) the academic leadership of school administrators affecting the operations of professional learning community in schools. The sample were 303 teachers in the school under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size. The instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows: 1) Overall and in specific aspects, the level of academic leadership of school administrators was at a high level. The aspects were alignment, strengthening of academic atmosphere, development for teacher's competency, efficiency of teaching and learning management, and academic excellence, respectively. 2) Overall and in specific aspects, the level of operations of professional learning community in schools was at a high level. The aspects were alignment, supportive and shared leader, supportive conditions, shared personal practice, collective creativity, and shared values and vision, respectively. 3) The academic leadership of school administrators in aspects of strengthening of academic atmosphere (X_3) and development for teacher's competency (X_4) together predicted the operations of professional learning community (Y_{tot}) at the percentage of 67.60 with statistical significance level of .01. The regression equation was: $\hat{Y}_{tot} = 2.58 + 0.62 (X_3) + 0.21 (X_4)$.

Keywords: Academic leadership; Professional learning community; Teaching Profession

บทนำ

โลกในปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของมนุษย์ อันก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน ซึ่งส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ผลจากการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์สังคมสูงวัย ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกกำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศตนให้มีทักษะและ

สมรรถนะระดับสูง มีความสามารถเฉพาะทางมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งมนุษย์นั้นนับได้ว่าเป็นทรัพยากร ที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ และการที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ได้นั้นจะต้องอาศัยเครื่องมือที่สำคัญ คือ การศึกษาโดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ผู้บริหารรุ่นใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำมีการพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ เรื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาและความภาคภูมิใจให้กับผู้ที่ร่วมทำงานได้ (สมิตร สุวรรณ, 2565) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะมีศักยภาพในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงการเสริมสร้างบทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการร่วมมือกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน ผ่านการจัดตั้งสมาคม ชมรม การระดมทรัพยากร และการจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ประเทศไทยมีการจัดการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และปัญญา (wisdom and learning society) โดยพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรม นำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน นำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เรื่อง การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชาด้วย Active Learning และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สู่คุณภาพ Thailand 4.0 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เป้าหมายเพื่อให้ครูที่เข้าร่วมโครงการ นำกระบวนการตามกรอบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้มีการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เป็นนโยบายที่สำคัญสำหรับโรงเรียนที่ต้องดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินและติดตาม ซึ่งมีการกำหนดไว้ในโมเดลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (SAKHON)² Model ตัวบ่งชี้ที่ 2 การพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ประเด็นที่ 2 การ

ส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2564)

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,185 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบค่าของความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถาม แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และแปลผลค่า IOC ที่คำนวณได้ โดยเลือกเฉพาะข้อกระทงคำถามที่มีค่าดัชนีระหว่าง 0.67-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของข้อกระทงคำถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับ ภาวะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.927 และระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู เท่ากับ 0.940 และมีอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.943 แล้วจึงส่งแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามคืนมา 303 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.66 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจง

ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สรุปผลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แสดงในตารางที่ 1-3 ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n = 303)					
ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	ความเป็นเลิศทางวิชาการ	4.22	0.50	มาก	4
2.	ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน	4.23	0.54	มาก	3
3.	การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.30	0.50	มาก	1
4.	การพัฒนาสมรรถนะครู	4.25	0.46	มาก	2
รวม		4.25	0.47	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.50) รองลงมาได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะครู ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.46) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.54) และความเป็นเลิศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.50)

2. การวิเคราะห์ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n = 303)					
ข้อ	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน	4.46	0.50	มาก	1
2.	การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์	4.33	0.54	มาก	4
3.	การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม	4.25	0.57	มาก	5
4.	การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย	4.46	0.51	มาก	2

ข้อ	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล	4.35	0.27	มาก	3
รวม		4.37	0.29	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกันอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.50) รองลงมาได้แก่ การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.51) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.27) การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.54) และการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.57)

3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	2	16.74	8.37	312.81**	0.00
Residual	300	8.03	0.03		
Total	302	24.77			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig
ค่าคงที่	2.58		0.08	29.21**	0.00
การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	0.62	1.09	0.03	17.87**	0.00
(X ₃)					
การพัฒนาสมรรถนะครู	0.21	0.34	0.03	5.64**	0.00
(X ₄)					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.822 R² = 0.676 SEE. = 0.163

จากตารางที่ 3 พบว่า การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (X₃) และการพัฒนาสมรรถนะครู (X₄) เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.676 แสดงว่า การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู และสามารถทำนายเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้ร้อยละ 67.60 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 2.58 + 0.62 (X_3) + 0.21 (X_4)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 1.09 (Z_3) + 0.34 (Z_4)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะครู ประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน และความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีศักยภาพในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารงาน วิชาการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงการเสริมสร้างบทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการร่วมมือกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชนผ่านการ จัดตั้งสมาคม ชมรม การระดมทรัพยากร และการจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ ต่างๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมี ความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานด้านวิชาการ เนื่องจากภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์และขับเคลื่อนสถานศึกษา เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้โดยใช้การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มาเป็นตัวผลักดันให้สถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ แนวคิดของ (ปิยพร บุญใบ, 2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือพฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการในโรงเรียน โดยการ กระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอันเกิดผลดีต่อการสอน ของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและบรรลุตาม เป้าหมาย ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา ทาปลัด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคม พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (ปิยธิดา ทาปลัด, 2561) โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการวางแผน งานวิชาการ และด้านการนิเทศ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการอันจะ เป็นผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งผู้นำทางวิชาการจะต้องเป็นผู้ที่

ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นผู้สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน (supportive & shared leader) อยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (supportive conditions) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล (shared personal practice) การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์ (collective creativity) และการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม (shared values & vision) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการนั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้สอนใช้กระบวนการตามกรอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนประกอบหนึ่งของกระบวนการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนตามนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีการกำหนดชั่วโมงปฏิบัติงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นชั่วโมงในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hord ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ (Hord, 1997) ดังนี้ 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน (supportive & shared leader) 2) การมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (collective creativity) 3) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน (shared values & vision) 4) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (supportive conditions) 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล (shared personal practice) สอดคล้องกับงานวิจัยของพรอติ ชาวคำเขตต์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น เชียงรายโซนเหนือ (พรอติ ชาวคำเขตต์, 2561) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านที่ร่วมแรงร่วมใจและด้านการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานระหว่างบุคคล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชชัย สืบสุนทร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คณะครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ โรงเรียนพยุภุมิวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 (ชัชชัย สืบสุนทร, 2563) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นภาวะผู้นำร่วม รองลงมา คือ ด้านการร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ด้านการเป็นกัลยาณมิตร ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันและด้านการมีพื้นที่ในการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา สุขเอี่ยม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก (สุนันทา สุขเอี่ยม, 2563) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล รองลงมา คือ ด้านการมีเงื่อนไขสนับสนุน ด้านการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้การเรียนรู้ ตามลำดับ ดังนั้น การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเป็นการรวมตัว ร่วมมือร่วมใจ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปรากฏผลเรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ 2) การพัฒนาสมรรถนะครู เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอภิปรายความผันแปรการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย เท่ากับ 0.676 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งได้แก่ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาสมรรถนะครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และสามารถทำนายเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้ร้อยละ 67.60 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานวิชาการให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารมีโอกาสฝึก และใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพ และจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพึงมี คือการมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ กล่าวคือปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ปัจจัย อย่างน้อย 1 ตัวแปร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผล พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา ผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศเพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปรับระบบการพัฒนาครู พัฒนาระบบการประเมินและการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน มุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างหลักประกัน ทางการศึกษาที่มีคุณภาพเสมอภาคและเท่าเทียมสำหรับเด็กทุกคนในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษาเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกรรณ์ พูลสวัสดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ (สิริกรรณ์ พูลสวัสดิ์, 2562) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับ การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในเชิงบวก โดยมีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และ ภาวะผู้นำแบบมุ่งสู่ความสำเร็จ มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ระหว่างระดับปานกลางถึงระดับมาก โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำร่วม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพรรณ ชูสกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (สิริพรรณ ชูสกุล, 2563) พบว่า โดย

ภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและการสร้างมาตรฐาน ด้านวิชาการกับด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน รองลงมาคือ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูกับด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน และด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูกับด้านปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามลำดับ ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษากับด้านการร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ

ในงานวิจัยนี้ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบนั้นส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งหมด 2 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ 1) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ 2) การพัฒนาสมรรถนะครู ส่วนองค์ประกอบด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ไม่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งในส่วนของการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะครู แต่ทั้งนี้คุณลักษณะเฉพาะที่ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละบุคคลพึงมี จะมีความแตกต่างกันซึ่งเป็นผลมาจากวิสัยทัศน์ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการบริหารสูง ควรมีการพัฒนาด้านความเป็นเลิศ ทางวิชาการ และด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากสภาพของจังหวัดสมุทรสาครเป็นเมืองเศรษฐกิจ ผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจึงมีการโยกย้ายถิ่นฐานตลอดเวลา ทำให้การจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในด้านคุณภาพวิชาการยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ครูส่วนใหญ่จึงมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษายังมีการพัฒนาด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุผล ดังนั้น ด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน จึงไม่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประกอบด้วย การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะครูส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ซึ่งการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ประกอบด้วย การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน การรวบรวมความคิดสร้างสรรค์การกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล

บทสรุป

จากข้อค้นพบผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครสรุปได้ว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู และสามารถทำนายการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้ร้อยละ 67.60 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}_{tot} = 2.58 + 0.62 (X_3) + 0.21 (X_4)$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_{tot} = 1.09 (Z_3) + 0.34 (Z_4)$

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการอยู่ในลำดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาแนวทางในการเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งโดยให้มีกระบวนการวิเคราะห์ถึงประเด็น

ปัญหาและร่วมกันหาแนวทางในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม ผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม อยู่ในลำดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักรู้ให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูของสถานศึกษาต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบนั้น ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งหมด 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ และ 2) การพัฒนาสมรรถนะครู ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาต้องการให้สถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ และผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในทุกด้านรวมถึงด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำสถานศึกษา ครู และผู้เรียน ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

2.3 ควรศึกษารูปแบบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *ปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ซัชชัย สืบสุนทร. (2563). การศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพคณะครู กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ สาขาฟิสิกส์ โรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.

- ปิยธิดา ทาปลัด. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรอติ ชาวคำเขตต์. (2561). สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชิงรายโซนเหนือ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟิก.
- _____. (2562). เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา). กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟิก.
- สิราภรณ์ พูลสวัสดิ์. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สิริพรรณ ชูสกุล. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุนันทา สุขเอี่ยม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุมิตร สุวรรณ, น.ท. (2565). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2 นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง กรุป.
- Hord, S. M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Austin, TX: Southwest Educational Development.

